

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE TÉCNICAS COMPOSITIVAS APLICADAS Á DIRECCIÓN II
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA
TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 171/2016 do 24 de novembro)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN											
DISCIPLINA: Técnicas compositivas aplicadas á dirección II											
ESPECIALIDADE:	Dirección				ITINERARIOS:			Dirección			
CARÁCTER:	Disciplina obrigatoria				TIPO DE CLASE:			Colectiva			
DEPARTAMENTO:	Composición				XEFE DE DPTO.:			M ^a Paz Pita			
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:			J. Baldomir			
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:		1
ECTS/CUAD.				2,5					Observacións:		
DOCENTES:	NOME E APELIDOS				EMAIL/TEL/WEB			TITORÍA			
	D. J. Baldomir				dir.baldo@gmail.com			xoves 11:00 – 12:00			

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRIPTOR:	Coñecemento e emprego dos diferentes procedementos compositivos na realización de traballos vocais e/ou instrumentais, así como dos distintos sistemas de notación. Estudo dos procedementos construtivos, movementos, escolas, técnicas e tendencias da composición tradicional e contemporánea. Coñecemento das características e posibilidades técnicas e expresivas dos instrumentos e das resultantes derivadas das diversas agrupacións. A composición como recurso complementario á dirección.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os propios do primeiro curso da especialidade de Dirección
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	Instrumentación aplicada, harmonía e contrapunto aplicados.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T6, T8
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X2 X10, X13, X15, X20, X21, X22, X23
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	ED2, ED4, ED5, ED6, ED7, ED8
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 171/2016 do 24 de novembro, anexo II	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer os principais procedementos compositivos da historia da música e ser quen de empregalos na composición de pequenas obras ou fragmentos sinxelos de diferentes estilos e tendencias tradicionais e contemporáneas.	T1, T2, T3, T6 X1, X2, X10, X13, X15, X20, X21, X22, X23 ED2, ED4, ED5, ED6, ED7, ED8
Empregar nos exercicios prácticos diferentes plantillas instrumentais con preferencia pola orquestra, banda,	T1, T2, T3, T6 X1, X2, X10, X13, X15, X20,

coro e ensembles.	X21, X22, X23 ED2, ED4, ED5, ED6, ED7, ED8
Expoñer as obras escritas para agrupacións grandes dende a perspectiva do Director.	T1, T2, T3, T6, T8 X1, X10, X20, X21, X22, X23 ED6, ED7, ED8

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN

TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Técnicas compositivas non tonais	1.1- Modalidade, impresionismo 1.2- Sistemas mais representativos da primeira metade do século XX	2
2. Instrumentación	2.1. A orquestra sinfónica (aplicación práctica das técnicas compositivas inicialmente estudadas sobre o piano) 2.2 A orquestra con solistas (aplicación práctica das técnicas compositivas inicialmente estudadas sobre o piano)	10
3-Exposición e debate	traballos monográficos + proba.	2
4- Repaso dos contidos do cuatrimestre		2
TOTAL SESIÓNS:		16

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introductorias	1		1
Exposición maxistral: Exposición dos principais aspectos teóricos a tratar nos diferentes temas. Ca finalidade de facilitar así a comprensión e posterior práctica tanto individual como colectiva.	5		5
Exposición práctico-teórica: Realización de análises prácticos que exemplifiquen e profundicen no tratado na exposición maxistral e que sirvan de modelo de traballo para o/a alumno/a.	2		2
Práctica individual: Permite a práctica non presencial do tratado tanto nas sesións de exposición maxistral coma nas de exposición práctico-teórica, así como a preparación das de práctica colectiva.		37	37
Práctica colectiva: Permiten a posta en común do traballo de análise práctico proposto para a práctica individual.	2		2
Lectura guiada e comentario de fontes: Lectura e debate no aula de pasaxes escollidas dos compendios de análise musical máis salientábeis.	1	7	8
Pescuda de información: Pescuda de textos e partituras axeitados á materia. Análise e comentario dos mesmos.	1	6	7
Exposición e debate de traballos: Exposición no grupo e posterior debate sobre o traballo monográfico realizado o longo do cuatrimestre.	2	7	9
Titorias: Orientación e dirección dos proxectos individuais.		4	4
Avaliación: Valoración e ponderación dos traballos individuais. Revisión das cualificacións.	2 (fora de docencia)		

TOTAL HORAS: 75

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Corrección de traballos individuais axustados ós contidos do cuatrimestre	O rendemento diario e a calidade do traballo personal será unha ferramenta fundamental, aparte aparte das probas e traballos, na avaliación do alumno.	T1, T2, T3, T6, T8, X1, X2, X10, X13, X15, X20, X21, X22, X23, ED2, ED4, ED5, ED6 ED7, ED8.	40%
Realización dun ou varios exames nos que se reflectan os contidos traballados no cuatrimestre.	Realización, exposición e debate dun ou varios traballos de composición musical que comprendan os obxectivos e contidos da materia cuatrimestral, nos que o alumno demostre atinxir os obxectivos e contidos da programación.	T3, T6, T8, X13, X15, X23, ED2, ED7, ED8.	60%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Corrección de traballos individuais axustados ós contidos do cuatrimestre	O rendemento diario e a calidade do traballo personal será unha ferramenta fundamental, aparte aparte das probas e traballos, na avaliación do alumno.	T1, T2, T3, X2, X10, X13, X15, X20, ED2, ED4, ED7, ED8.	40%
Realización dun ou varios exames nos que se reflectan os contidos traballados no cuatrimestre.	Realización, exposición e debate dun ou varios traballos de composición musical que comprendan os obxectivos e contidos da materia cuatrimestral, nos que o alumno demostre atinxir os obxectivos e contidos da programación.	T2, T3, T8, X10, X13, X15, X23, ED2, ED4, ED7, ED8.	60%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) máis de catro faltas conleva a perda de avaliación continua.			
Realización dun ou varios exames nos que se reflectan os contidos traballados no cuatrimestre.	Realización, exposición e debate dun ou varios traballos de composición musical que comprendan os obxectivos e contidos da materia cuatrimestral, nos que o alumno demostre atinxir os obxectivos e contidos da programación.	TODAS	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Realización dun ou varios exames nos que se reflectan os contidos traballados no cuatrimestre.	Realización, exposición e debate dun ou varios traballos de composición musical que comprendan os obxectivos e contidos da materia cuatrimestral, nos que o alumno demostre atinxir os obxectivos e contidos da programación.	TODAS	100%
Observacións:			

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS	
DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No presente curso non hai alumnado con NEE	Ningúns

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

Bibliografía

- BARKER, P.: *Composición vocal*. Fondo de cultura económica. 2012
- CARSE, A.: *The history of orchestration*. Dover Publications Inc. 1964
- CATALÁN, T.: *Sistemas compositivos temperados en el siglo xx*. Fundació Alfons el Magnànim. 2003
- DE LA MOTTE, D.: *Armonía*. Labor. 1989
- DE LA MOTTE, D.: *Contrapunto*. Labor. 1991
- ERPF, H.: *Tratado de instrumentación y del arte de la instrumentación*. Dos Acordes. 2010
- JOST, P.: *Instrumentación. Historia y transformación del sonido orquestal*. Idea Books. 2005
- KOSTKA, S. & OTROS: *Tonal harmony*. Mc Graw Hill. 2013 KÜHN, C.: *Historia de la composición musical en ejemplos comentados*. Idea Books. 2003
- SCHÖNBERG, A.: *Fundamentos de la composición musical*. Real Musical. 1989
- SCHÖNBERG, A.: *Modelos para estudiantes de composición*. Ricordi americana. 1943
- STONE, K.: *Music notation in the twentieth century*. WW Norton & Co. 1980
- TOCH, E.: *Elementos constitutivos de la música. Armonía, melodía, contrapunto y forma*. Idea Books. 2001
- THORPE DAVIE, C.: *Musical structure and design*. Dover Publications Inc. 1966

ANEXO I

Actividade lectiva semi-presencial

A actividade lectiva semipresencial, só se contempla no caso de que as autoridades sanitarias e educativas impoñan o réxime de corentena a un ou varios alumnos dun grupo, ao grupo completo ou ao profesor ao longo do presente curso.

Xa que as aulas onde se imparten as clases do departamento, permite garantir o necesario distanciamento social para minimizar os riscos de contaxio e conta cos materiais adecuados para a desinfección dos postos do alumnado e do profesorado a actividade lectiva semi-presencial só se contempla en caso de producirse algún positivo confirmado na Covid-19 e sempre que as autoridades obriguen a gardar corentena aos contactos estreitos.

En tal caso, o profesorado comprométese a manter o contacto telemático regular co alumnado.

O docente remitirá ao alumnado confinado, por medio da aula virtual ou aplicacións gratuítas (Skype, Zoom, E-mail, WhatsApp, Telegram ou similares), o material do tratado na/s clase/s ás que non poida asistir, así como as actividades que o alumnado teña que realizar na casa durante o período de confinamento. O docente tamén terá que corrixir esas actividades e remitirle ao alumnado confinado as correccións/indicacións relativas ao traballo entregado.

O profesor deberá identificar os posibles casos de “desconexión dixital” por parte do alumnado para tentar de establecer cos responsabeis educativos un sistema de comunicación alternativo que minimize a fenda dixital.

Modificacións nos procedementos de avaliación:

O traballo realizado polo alumnado durante o seu confinamento terase en conta na avaliación continua da materia. De coincidir o confinamento ca realización dunha proba presencial, escrita ou oral, o alumnado confinado realizará unha actividade alternativa proposta polo docente. Se esa proba fora o exame final o traballo telemático valorado de xeito global, fará media co traballado presencialmente, substituíndo ao exame final.

Os criterios de avaliación, serán os que figuran na programación oficial da asignatura e poden ser consultados na páxina web do conservatorio.

Chegado o caso, e en función da duración dunha hipotética situación de suspensión longa da actividade presencial, o profesorado poderá axustar a presente programación didáctica para atender aos contidos máis básicos e imprescindibles da mesma.

ANEXO II

Actividade lectiva non presencial

No caso de que as autoridades decretasen unha nova suspensión xeral das actividades lectivas no noso centro ou en algún grupo concreto do mesmo, o profesorado comprométese a manter o contacto telemático regular co alumnado e de ser necesario, axustar os obxectivos, os contidos e os criterios de avaliación en función da data na que se decretase tal escenario de xeito semellante ao que se produciu o curso 2019/2020.

O profesorado utilizará preferentemente ben o aula virtual do centro para o desenvolvemento da súa actividade, ou ben aplicacións gratuítas (Skype, Zoom, E-mail, WhatsApp, Telegram ou similares).

O profesorado deberá identificar os posibles casos de “desconexión dixital” por parte do alumnado para tentar de establecer cos responsabeis educativos un sistema de comunicación alternativo que minimize a fenda dixital.

Modificacións nos procedementos de avaliación:

O traballo realizado polo alumnado durante o seu confinamento terase en conta na avaliación continua da materia. Non se realizarán exames presenciais. O traballo telemático, valorado de xeito global, substituirá ao exame final. De coincidir o confinamento coa realización dunha proba presencial, escrita ou oral, esta substituirase por unha actividade proposta polo docente. Se esa proba fora o exame final o traballo telemático valorado de xeito global, fará media co traballado presencialmente

Os criterios de avaliación, serán os que figuran na programación oficial da asignatura e poden ser consultados na páxina web do conservatorio.

Chegado o caso, e en función da duración dunha hipotética situación de suspensión da actividade presencial, o profesorado poderá axustar a presente programación didáctica para atender aos contidos máis básicos e imprescindibles da mesma.